

3. Zálohovanie dát

Predstavte si tieto dve situácie zo života:

Pán Novák má firmu, a tak musí viesť účtovníctvo. Jedného dňa mu volá účtovníčka: Počítač vypisuje, že má nefunkčný disk a ... prišli sme o všetky záznamy.

Jožko rád surfuje internetom. No po stiahnutí nejakej hry sa mu počítač zavíril. Nevedeli mu to opraviť a ... prišiel o svoju hudbu a filmy.

Bolo možné predísť strate týchto dát? Áno. Práve o týchto možnostiach si pohoríme v tejto kapitole.

Riziko straty

Musíme si uvedomiť, že napriek tomu, že naše údaje dnes máme, zajtra ich už možno stratíme. Ako o ne môžeme prísť? V úvode kapitoly sme spomenuli dva možné dôvody:

- poškodenie disku
- vírusy

Môžeme však spomenúť ďalšie:

- strata alebo krádež
- prepísanie alebo zmazanie údajov
- živelná udalosť

Zálohovanie ako ochrana

Strate dát možno predchádzať zálohovaním. **Zálohovanie** je vytvorenie kópie našich dát. Spomeňme niekoľko rozdelení okolo zálohovania.

Podľa *spôsobu spustenia*:

- automatické
- ručné

Automatické zálohovanie sa spustí vždy v deň a hodinu naplánovania a ručné vykonáme podľa potreby sami.

Podľa *miesta* zálohovania:

- na rovnaký disk ako originál
- na iný disk
- v sieti

Najviac rizikové je zálohovať na rovnaký disk ako originál, pretože ak sa poškodí disk, prideme o originál a kópiu súčasne. Ak archivujeme na iný disk, potrebujeme urobiť opatrenia pred stratou či krádežou. Zo sieťových možností je najbezpečnejšie online zálohovanie.

Podľa *charakteru súborov*:

- nekomprimované
- komprimované

Archív

Na ďalších riadkoch sa budeme venovať práve vytváraniu komprimovaných súborov. **Archív** je súbor, ktorý vznikol komprimáciou (zhustením) jedného alebo viacerých súborov pomocou komprimačného (zhusťovacieho) programu.

Okrem prípadu samotného zálohovania potrebujeme súbory zhustiť, keď chceme:

- získať miesto na disku
- uložiť veľa malých alebo objemných súborov na médiách
- prenášať na Internete

Pozri si video
[Ako zálohovať vo Windows7](#)
(čeština)

Činnosť s archívom

Archív možno premenovať, kopírovať a zmazať ako celok, ale s jeho obsahom (jednotlivými súbormi) možno pracovať, až keď sú súbory **dekomprimované** (rozbalené). Táto skutočnosť však neobmedzuje antivírusové programy, aby ich vedeli skontrolovať.

Archív možno vytvoriť ako **bežný**, ku ktorému bude prijímateľ potrebovať tiež nejaký komprimačný program alebo **samorozbal'ovací** typ archívu, ktorý sa po spustení rozbalí sám. V tomto prípade program nie je nutný.

Do archívu možno pridať ďalšie súbory, mazať z neho, prerobiť ho na samorozbal'ovací a mnohé ďalšie činnosti, čo ktorý program ponúka. Teraz sa zameriame na prácu s bežným archívom v programe WinRAR.

Postupy

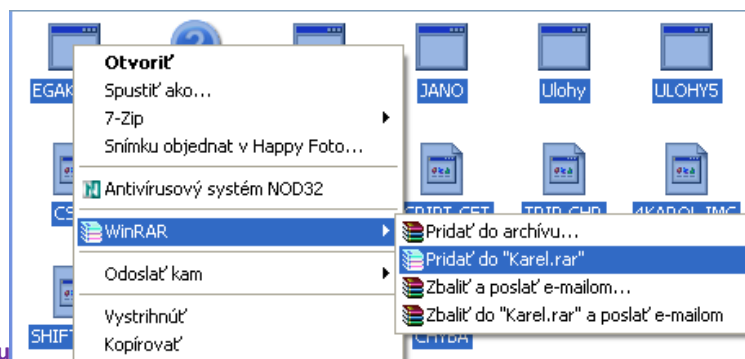
Vytvorenie bežného archívu

Označíme súbory na zabalenie a z ponuky pravého tlačítka zvolíme možnosť na obr.1 Karel.rar.

Takto bude vyzerat' výsledok.

Obrázok 1 –
Vytvorenie
bežného archívu

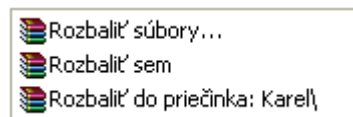

Pridanie súborov do archívu

Označené súbory potiahneme nad ikonu archívu a pustíme – súbory sa skopírujú do archívu.

Rozbalenie

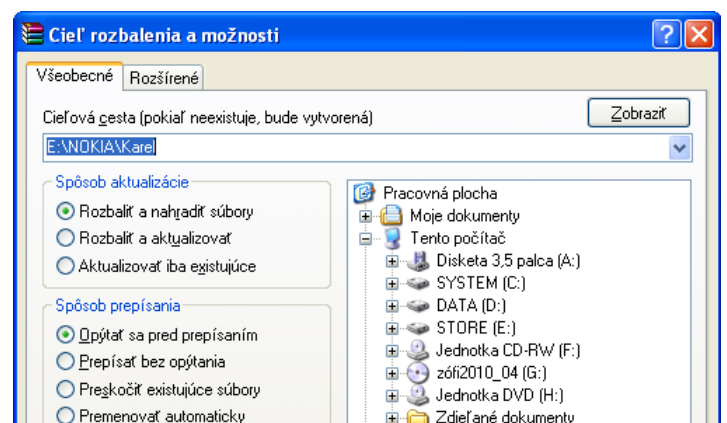
Kontextová ponuka na obr.2 ukazuje aktuálne možnosti.

Obrázok 2 –
Možnosti rozbalenia

Ich význam je nasledovný:

1. Voľbu použijeme, ak chceme rozbalit' archív na iné miesto na disku. Vyberieme cieľový priečinok a prípadné nastavenia – obr.3.
2. Rozbalí zabalené súbory hneď vedľa archívu. Je to nevýhodné vtedy, ak pôvodné súbory neboli v priečinku, je ich mnoho a mohli by sa pomiešať s inými na disku.
3. Ponúka názov priečinka, do ktorého rozbalí súbory hneď veľa archívu; toto rieši prípadný problém z bodu 2.

Obrázok 3 – Výber miesta
a možností rozbalenia

Rozbalenie časti archívu

Po dvojkliku na archív stačí z neho vytiahnuť súbory na požadované miesto. Použiť možno tiež hlavnú alebo kontextovú ponuku.

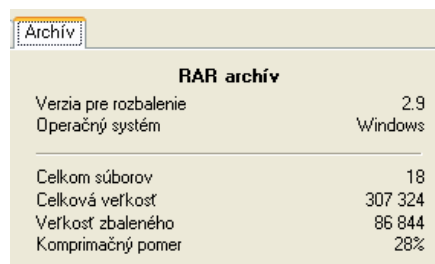
Úlohy

1. Vyhľadajte po dve voľne šíriteľné (freeware) a shareware komprimačné programy.
2. Stiahnite si ľubovoľné dve komprimačné programy a porovnaj ich výkon v čase.

Vyskúšajte si návod na zistenie miery zhustenia súborov:

- a) Vytvorte bežný archív z nejakých súborov
- b) Cez pravé tlačítko vyberte možnosť vlastnosti
- c) Prekliknite sa na kartu Archív. Všimnite si kompresný pomer.

Na obr.4 je kompresný pomer 28%, čo znamená, že teraz zaberá iba 28% pôvodnej veľkosti. Aký je váš?

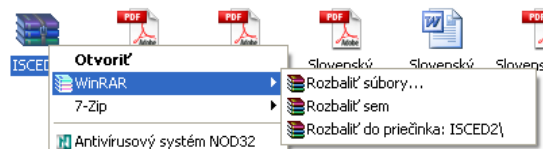
RAR archív	
Verzia pre rozbalenie	2.9
Operačný systém	Windows
<hr/>	
Celkom súborov	18
Celková veľkosť	307 324
Veľkosť zbaleného	86 844
Komprimačný pomer	28%

Obrázok 4 – Kompresný pomer

Prever si vedomosti

- 1) Čo je zálohovanie a prečo je potrebné.
- 2) Vysvetli, čo je to archív.
- 3) Aké dva typy archívov vieme vytvoriť a v čom je rozdiel pri ich rozbaľovaní?
- 4) Ktorým z nasledovných troch variant na obrázku rozbaľíme najľahšie súbory z archívu hneď vedľa neho tak, že budú viditeľné?

- a) Rozbaľiť súbory ...
- b) Rozbaľiť sem
- c) Rozbaľiť do priečinka ISCED2

- 5) Uveď dva dôvody, pri akých situáciách potrebujeme komprimovať súbory.
- 6) Ktoré z miest zálohovania je najbezpečnejšie? Uloženie na ...
 - a) rovnaký disk
 - b) iný disk
 - c) sieť
- 7) Súbor pridáme do už existujúceho archívu tak, že ...
- 8) Komprimačný program súbory ... (vyber 2 správne ukončenia)
 - a) rozbaľuje
 - b) zhutňuje
 - c) vytvára

9) Nájdi 2 neplatné tvrdenia:

- a) Pri rozbaľovaní nemôžem zmeniť miesto rozbaľenia.
- b) Najľahšie zabalím súbory, ak ich označím a využijem pravé tlačítko.
- c) Archívne súbory možno kontrolovať antivírusovým programom, len ak sú rozbalené.

10) Ktorý súbor je na obrázku viac stlačený? Súbor ...

- a) 1
- b) 2
- c) rovnako

